

**ДО РАБОТНИКА МИТРЕ Ф.
В ОТГОВОР НА ВЪПРОСА:
ЗАЩО СПАСИТЕЛЯТ СЕ Е РОДИЛ В ПЕЩЕРА?**

Отдавна си ми отправил този въпрос, но прости ми: за да ти отговоря, аз чаках този благ ден, когато нашите мисли са насочени към пещерата, от която е изгряло за света Слънцето на правдата.

Смирението е първата добродетел, която Христос е препоръчал на хората в Своята проповед на планината. И със Своя пример пръв ни е показал на дело тази добродетел, като се е родил не в царски палат, а в овча пещера.

Друго важно практическо поучение, което Господ ни дава със Своето раждане в пещера, е: да се стесним, за да направим място и за другите; да се задоволим с най-необходимото, за да могат и другите да имат нужното за тях. Както учи Божият апостол: *Като имаме прехрана и облекло, нека с това бъдем доволни*. Не е ли това един добър урок за днешния изпаднал в криза свят?

Много важна също е и поука, че не мястото прави човека значим, а човекът - мястото. Човекът е по-ценен от всичко на земята. Нито разкошът и външният блясък увеличават достойнството му, нито бедността го унижава. Ти знаеш какво е казал Христос за Йоан Кръстител - човек без дом и имущество: *Но какво излязохте да видите? Човек ли, облечен в меки дрехи? Ето, ония, които се обличат богато и живеят разкошно, са в царските палати*. В царски палат живял и в меки дрехи се обличал и цар Ирод, но бил не човек, а лисица; в разкош тънел и Пилат, но не е бил човек, а римски вълк; също и фарисеите, но не били хора, а рожби ехиднини. А бездомният Йоан бил по-голям от всички онези в палатите: *Между родените от жени не се е явил по-голям от Йоана Кръстителя*.¹⁸³

Още една поука. Царството Небесно е по-важно за човека от всичко на света. И това Царство човек може да придобие, където и да се е родил и където и да живее - в град, в село, в пустиня или в пещера. Господ е искал да каже на света, който очаква светлина само от великите градове, че истинската светлина може да се появи и от бедна пещера. Това по-късно са доказали и

многобройните отшелници - велики духовници и истински светили за света, които са се подвизавали в пещери.

Според мен има и още една немаловажна причина, поради която Христос се е родил в пещера. В Светата земя и до днес стоят така, както са стояли по времето, когато Христос е дошъл в света, четири знаменити скални грамади. Първата е каменната пещера във Витлеем, където Той се е родил; втората е скалистата Планина на изкушенията, където Той бил изкушаван от сатаната; третата е каменистата Голгота, на която е разпънат, под която е погребан и където е възкръснал; и четвъртата е Елеонският хълм, от който се е възнес" на Небесата. И така, четирите най-важни събития от живота на Спасителя са свързани с четири непоклатими каменни грамади. Не съществува къщата в Назарет, където Той е живял, нито къщата в Капернаум, в която е пребивавал. Не съществува нито една сграда, в която Той е бил: нито Иродовият дворец, нито Пилатовата резиденция, нито дори Соломоновият храм. Всичко, което е съградено от човешка ръка, е било разрушено от времето. Но онези четири скални грамади стоят и сега, както и тогава. За да не може никой да се усъмни, че Той наистина се е родил; че е бил изкушаван като човек; че е бил разпънат заради човешките грехове, но е възкръснал; и че със слава се е възнесъл на Небесата, в Своето вечно Отечество, където очаква Своите праведници. Познавал е Всезнаещият каменното човешко сърце и колебливия човешки ум и затова мъдро е свързал тези четири велики събития с четири непоклатими канари. Ако Христос се беше родил в някоя къща, в град или село, нима тази къща още би стояла и би свидетелствала? Не съществува не само къщата, но и градът, в който се е родил Александър Велики. Не се знае не само градът, но и държавата, в която се е родил великият Омир. А Христовата свята пещера стои във Витлеем, стои и свидетелства.

И това да знаеш: както неговото тяло, домът на Неговата душа, не е от човек, а от Бог Дух Свети, така и домът на Неговото тяло, Витлеемската пещера, не е от човек, нито от човешки ръце, а от Бога - Твореца и Промислителя. Той я е сътворил преди човешкия род и я е предопределил за свое временно обиталище,

когато дойде да посети потомството на Адам и Ева. И още - за вечен свидетел на Неговото идване на земята.

Нека не те учудва това, че Бог е избрал такова лошо място за Своето рождение. *Кое е високо у човеците, то е мерзост пред Бога.* Мерзост пред Бога бил и дворецът на римския император, защото наистина бил разбойническа пещера, място на злодеяния и разврат. Онова пък, което е презряно и нищожно в очите на хората, Бог често избира и прославя. Това е методът на Всеумъдрия. По този метод Той е избрал рибарите за апостоли и пещерата за своя люлка.